

Programma van Eisen (PvE) Aanbesteding accountantsdiensten

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Inhoud van de opdracht	1
3	Wettelijke kaders en regelgeving	1
3.1	Nieuwe wet- en regelgeving	2
4	Certificerende functie	2
4.1	Controle van de jaarrekening	2
4.2	Goedkeuringstolerantie	2
4.2.1	Verantwoordings- en rapporteringsgrenzen	3
5	Rapportages	3
5.1	Naar aanleiding van jaarrekeningcontrole	3
5.2	Naar aanleiding van de interim-controle en controle jaarrekening	3
6	Controle overige (deel)verantwoordingen	4
7	Natuurlijke adviesfunctie	4
8	Specifieke onderzoeksopdrachten gemeenteraad en / of bestuur	5
9	Planning werkzaamheden	5
10	Samenstelling en deskundigheid team	5
11	Eisen aan evaluatie	6

1 Inleiding

Het contract voor de accountantscontrole van de gemeente Koggenland loopt af na de controle van het boekjaar 2023. Dit betekent dat de huidige accountant de jaarrekening van 2023 zal controleren. Vanaf het boekjaar 2024 zal de accountantsorganisatie die de aanbesteding wint en de opdracht gegund gaat krijgen verantwoordelijk worden voor de accountantscontroles.

Om deze reden is er een aanbestedingsprocedure opgestart om een accountant te selecteren voor het boekjaar 2024 en verder. Het doel van de aanbesteding is om een nieuw contract af te sluiten met een accountant voor de accountantscontrole van de boekjaren 2024 tot en met 2027, met de mogelijkheid tot verlenging voor twee maal twee jaren.

2 Inhoud van de opdracht

De opdrachtgever, de gemeenteraad van de gemeente Koggenland, wil een contract afsluiten met één opdrachtnemer, voor de controle van de jaarrekening conform artikel 213 van de Gemeentewet. Naast de wettelijke vereisten verwacht de opdrachtgever dat de controles bijdragen aan de kwaliteit van de dienstverlening en de interne processen van de gemeente Koggenland.

Vanwege de omvang van de opdracht zal er een openbare Europese aanbesteding plaatsvinden. Voor de volledigheid wordt ten aanzien van de via bovenstaande procedure tot stand gekomen overeenkomst het volgende opgemerkt. Bij ingrijpende veranderingen in de regelgeving kan dit reden zijn voor opzegging of aanpassing van de overeenkomst.

Verwacht wordt van de accountant dat deze maximaal gebruik maakt van de accountantsverklaringen van verbonden partijen om dubbel werk te voorkomen. De accountant van de gemeente maakt indien nodig afspraken met de accountants van deze verbonden partijen.

Deze overeenkomst omvat de volgende dienstverlening:

- A) De certificerende functie, inclusief single information single audit (zie §4 voor meer informatie)
 - a. Controle van de jaarrekening;
 - b. Interim-controle (ter voorbereiding op de controle van de jaarrekening);
 - c. Aanvullende controlewerkzaamheden voor het afgeven van verplichte deelverklaringen in het kader van de jaarstukken.
 - B) De adviserende functie, met name gericht op activiteiten die verband houden met de taken van de accountant (zie §7 voor meer informatie).
- Voor specifieke onderzoeksopdrachten (§8) worden aparte opdrachten verstrekt. Deze vallen dus niet binnen de scope van de opdracht.

3 Wettelijke kaders en regelgeving

Het referentiekader voor deze opdracht bestaat uit de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, richtlijnen met betrekking tot SISA (Single information, Single audit), wettelijke voorschriften, controleprotocollen van verschillende departementen, raadsbesluiten en gemeentelijke verordeningen.

3.1 Nieuwe wet- en regelgeving

De accountant heeft de verantwoordelijkheid om altijd in te spelen op nieuwe en/of relevante wijzigingen in de wet- en regelgeving. In dergelijke gevallen moet de accountant de gemeente tijdig informeren en adviseren over de mogelijke gevolgen voor de uit te voeren controlewerkzaamheden. Door de nieuwe en/of relevante wet- en regelgeving kunnen over het algemeen de aard en omvang van de opdracht en het jaarlijks voortvloeiende dienstverleningsplan variëren. Dit betekent echter niet automatisch dat er prijsaanpassingen zullen plaatsvinden.

4 Certificerende functie

4.1 Controle van de jaarrekening

De certificerende functie is vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Controleverordening gemeente Koggenland 2014. Bij de certificerende functie bepaalt de accountant zelfstandig de benodigde werkzaamheden om een deugdelijke basis te leggen voor zijn oordeel over de betrouwbaarheid. De accountantscontrole is gericht op de jaarrekening van de gemeente Koggenland en moet jaarlijks ten minste het volgende opleveren:

- Een accountantsverklaring zoals bedoeld in artikel 4 van het Bado;
- Een verslag van bevindingen bij de controle van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 5 van het Bado;
- Een managementletter ten behoeve van het management en het college;
- Een samenvatting van de managementletter (Boardletter) ten behoeve van de Audit Commissie.

Bij de interim-controle controleert de accountant ook of besluiten van de raad voldoen aan de BBV-criteria (naast de reguliere controle van procedures). Dit heeft als doel om de werklust van de accountant en het ambtelijk apparaat bij het opstellen van de jaarrekening te verminderen.

SISA-controles maken deel uit van de normale werkzaamheden voor de controle van de jaarrekening. Een opsomming van de huidige SISA regelingen binnen de gemeente Koggenland treft u aan in het Tarievenblad.

Wat betreft de accountantscontrole met betrekking tot rechtmatigheid: vanaf 2024 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording opnemen (voor het verslagjaar 2023) in de jaarrekening. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels die relevant zijn voor de financiële situatie van de gemeente. De rechtmatigheidsverantwoording wordt een onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert dus ook of deze verantwoording betrouwbaar is. In de offerte verwachten we een beschrijving van hoe invulling wordt gegeven aan de gewijzigde verantwoording met betrekking tot rechtmatigheid en wat van de gemeente Koggenland hierin wordt verwacht.

4.2 Goedkeuringstolerantie

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten of onzekerheden aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder negatieve gevolgen voor het afgeven van een goedkeurende accountantsverklaring. De goedkeuringstolerantie is uitgedrukt in de vorm van een percentage van de totale lasten van de gemeente. Als standaard gelden voor Koggenland de in het Bado vermelde maximale percentages van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Het hoofdbestanddeel van de werkzaamheden betreft het certificeren van de jaarrekening van de gemeente Koggenland en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Overeenkomstig art 213 van de Gemeentewet dient de accountant op grond van de uitgevoerde jaarrekeningcontrole een oordeel te vellen over de in artikel 213, lid 3 Gemeentewet genoemde punten.

4.2.1 Verantwoordings- en rapporteringsgrenzen

De gemeenteraad heeft een verantwoordingsgrens voor de financiële rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording en daarnaast een rapporteringgrens vastgesteld. De verantwoordingsgrens is gesteld op 3% van de begrote lasten inclusief reservetoevoegingen. De rapporteringsgrens is 5% van 3% van de verantwoordingsgrens.

5 Rapportages

Door de opdrachtnemer worden de hieronder genoemde rapportages opgeleverd.

5.1 Naar aanleiding van jaarrekeningcontrole

Verslag van bevindingen gericht aan de gemeenteraad.

In het verslag van bevindingen besteedt de opdrachtnemer in ieder geval aandacht aan:

- de te rapporteren fouten en onzekerheden uit oogpunt van getrouwheid;
- signalering van tekortkomingen, risico's en positieve ontwikkelingen ten aanzien van het financiële beheer met, daar waar nodig en mogelijk, suggesties (adviezen) voor concrete maatregelen;
- fouten en onzekerheden op het gebied van de specifieke uitkeringen waarop single information-single audit (SISA) van toepassing is;
- financiële positie en weerstandsvermogen.

Het verslag van bevindingen dient te voldoen aan de volgende vormvereisten:

- begrijpelijk en transparant geschreven voor de primaire doelgroep (de gemeenteraad) met daartoe, een samenvatting van de aspecten die van belang zijn voor de controlerende taak van de gemeenteraad;
- aansluitend op en consistent met vorige verslagen van bevindingen.

De accountantsverklaring dient aan te geven of:

- de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met bij of krachtens algemene maatregelen van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 van de Gemeentewet;
- het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

5.2 Naar aanleiding van de interim-controle en controle jaarrekening

Managementletter gericht aan het MT en college. Samenvatting van de Managementletter (Boardletter) gericht aan de Audit Commissie / gemeenteraad.

In de managementletter dient de opdrachtnemer aandacht te besteden aan:

- De kwaliteit van de bedrijfsvoering/financiële processen;
- Het functioneren van de administratieve organisatie;
- De kwaliteit van het systeem van interne beheersing;
- De getrouwheid en rechtmatigheid op procesniveau;

- De bevindingen van de te verrichten EDP-audits (Electronic Data Processing-audits);
- Een risicoanalyse (als vooruitblik op de jaarrekening);
- De voorgestelde maatregelen (adviezen).

De accountant geeft in de managementletter aan:

- de verbeterpunten in de opzet en werking van het financieel beheer, de geautomatiseerde gegevensverwerking, de planning -en control instrumenten en het risicomanagement, echter indien en voor zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft (natuurlijke adviesfunctie);
- de overige verbeterpunten in de bedrijfsvoering, indien en voor zover de accountantscontrole daartoe aanleiding geeft (natuurlijke adviesfunctie);
- wanneer er structurele materiële afwijkingen zijn die van belang kunnen zijn voor de controle bij de jaarrekening;
- overige ontwikkelingen die relevant voor de opdrachtgever zijn.

De samenvatting gericht aan de Audit Commissie bevat gecompriemd dezelfde informatie.

De managementletter wordt jaarlijks aangeboden aan het college en het MT, hooguit drie (3) weken na afronding van de interim-controle, De Boardletter wordt jaarlijks aangeboden aan het Auditcommissie/gemeenteraad, hooguit vier (4) weken na afronding van de interim controle.

De accountant maakt gebruik van de resultaten van de interne controles. Over het intern controleplan vindt vooraf afstemming plaats tussen de accountant en adviseur rechtmatigheid.

6 Controle overige (deel)verantwoordingen

Voor andere accountantsverklaringen, zoals verklaringen bij ontvangen subsidies (welke niet onder SISA vallen), worden aparte opdrachten verstrekt. De eigen accountant heeft hierbij uit efficiency oogpunt de voorkeur voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in geding komt.

7 Natuurlijke adviesfunctie

In zijn natuurlijke adviesfunctie verwacht de raad een proactieve accountant die zowel op verzoek van de gemeente als op eigen initiatief adviseert. Deze advisering richt zich voornamelijk op activiteiten die verband houden met de taken van de accountant, zoals de opzet en werking van de administratieve organisatie, interne controle, doelmatigheid, rechtmatigheid, automatisering en informatieverstrekking, subsidiemogelijkheden, fiscale zaken, risico's en dergelijke.

De adviezen hebben een beperkte omvang en kunnen voortvloeien uit verschillende bronnen:

- logische voortvloeiende uit de controlebevindingen;
- resultaten van besprekingen over specifieke rapportages;
- ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals het beoordelen van nieuwe procedures, werkwijzen en de inrichting van de administratieve organisatie;
- bevindingen uit andere gemeenten;
- ontwikkelingen op het vakgebied of de markt;
- Informatie van de rijksoverheid met betrekking tot wet- en regelgeving (zoals het BBV).

De adviezen zijn oplossingsgericht en afgestemd op de specifieke situatie van de gemeente Koggenland. Het verstrekken van advies op verzoek (zowel mondeling als schriftelijk) over de

ontwikkeling van instrumenten voor de controlefunctie valt ook onder de natuurlijke adviesfunctie.

De gemeente houdt de accountant op de hoogte van ontwikkelingen binnen de verschillende onderdelen van de organisatie. Bij ontwikkelingen op het gebied van financieel beheer, administratieve organisatie en interne controle wordt van de accountant verwacht dat hij een kritische, proactieve en ondersteunende rol vervult.

De accountant zal zijn adviezen in een vroeg stadium verstrekken, zodat de gemeenteraad en het ambtelijk apparaat tijdig kunnen reageren.

8 Specifieke onderzoeksopdrachten gemeenteraad en / of bestuur

Vanuit de controlerende rol van de gemeenteraad en/of het bestuur kan er naast de eerder genoemde controles (zie §4) behoefte zijn aan jaarlijks één of meerdere specifieke aanvullende onderzoeken. Deze onderzoeken worden al dan niet afgeleid van de jaarrekening en worden uitsluitend uitgevoerd na een aanvullende opdracht van de opdrachtgever. Het doel van het presenteren van de resultaten van dergelijke onderzoeken is om de controlerende rol van de gemeenteraad en/of het bestuur te ondersteunen en versterken. Naast de hoofdopdracht kunnen aanvullende opdrachten worden verstrekt voor het uitvoeren van controlewerkzaamheden ten behoeve van het verstrekken van deelverklaringen aan derden, zoals diverse ministeries en de provincie Noord-Holland, voor zover deze niet onder de SISA-regeling vallen.

Dergelijke opdrachten vormen meerwerk en vereisen aparte offertes.

9 Planning werkzaamheden

In november voorafgaand aan het verslagjaar stemt de accountant af welke controlemomenten er zijn. De planning dient te voldoen aan de wettelijke termijnen en afgestemd te zijn met de P&C-cyclus van het college van Koggenland, zoals is vastgelegd in het Spoorboekje planning & controlcyclus.

10 Samenstelling en deskundigheid team

De accountant waarborgt dat de teamleden over de benodigde sectorspecifieke vaktechnische kennis en kwaliteiten beschikken behorend bij hun functieniveau en ervaring hebben opgedaan met controlewerkzaamheden bij gemeenten, gemeenschappelijke regeling en/of provincie. In het controleteam is aantoonbare grondige kennis van het BBV, de grondexploitaties, EDP-audits/IT-audits en de SISA-regelingen aanwezig.

De accountant waarborgt dat het controleteam naast inhoudelijke kwaliteiten ook over specifieke sociale en didactische vaardigheden beschikt. Dit betekent:

- Het aanpassen van de communicatiestijl aan de doelgroep;
- De deskundigheid van andere benutten;
- Het vermogen om draagvlak en betrokkenheid te verkrijgen voor het realiseren van verbeterpunten.

Wisselingen in de samenstelling van het team moeten zoveel mogelijk beperkt worden en dienen in overleg te gebeuren. In geval van wijzigingen in het team is de accountant verplicht om de opdrachtgever hiervan direct op de hoogte te stellen gedurende de looptijd van de overeenkomst. De gemeente Koggenland heeft het recht om in bepaalde gevallen, mits er

duidelijke en aantoonbare redenen voor zijn, van de accountant te verlangen dat een teamlid wordt vervangen door een andere persoon.

Het team dat de interim-controle uitvoert, is ook verantwoordelijk voor de jaarafsluitingscontrole.

Alle zaken met betrekking tot de accountantsdiensten worden besproken met de aangewezen vaste controleleider van de accountant. Bovendien moet er directe (inclusief fysieke) bereikbaarheid zijn van de controleleider en er wordt gewerkt met vaste teams en contactpersonen.

De accountant waarborgt dat de interne communicatie binnen het controleteam (uitwisseling van kennis en ervaring) goed is. Dit is eveneens een noodzakelijke voorwaarde voor het uitvoeren van een doelmatige en doeltreffende controle.

11 Eisen aan evaluatie

Minimaal éénmaal per jaar (op te nemen in de planning) zal er een evaluatiegesprek plaatsvinden met de partner/senior manager van het controleteam. Onderwerpen die onder andere besproken worden zijn:

- evaluatie controlevisie/controle aanpak;
- betrokkenheid en interactie;
- kwaliteit controlerapportages;
- kennisdeling;
- continuïteit dienstverlening;
- tijdslijnen / planningen;
- toegevoegde waarde natuurlijke adviesfunctie/ invulling sparringpartner respectievelijk businesspartner;
- overleg Auditcommissie/ raad;
- veranderingen in samenwerkingsvorm en de gevolgen hiervan voor de controle.

Voor de evaluatie worden door de accountant geen kosten in rekening gebracht.

Afspraken die in dit overleg zijn gemaakt, worden door de accountant schriftelijk vastgelegd en aan de gemeente toegezonden. Deze maken daarna deel uit van de overeenkomst.

Deze evaluaties spelen een belangrijke rol bij de besluitvorming over de verlenging van de overeenkomst.